

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ECONOMIA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 350-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 30

**Presidència
del Sr. Sergio Rodríguez i Farré**

Sessió celebrada dia 5 de desembre de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 7751/24**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a garantir una pesca sostenible i acabar amb el furtivisme i el comerç fraudulent. (**Retirada**) 360
 - 2) **RGE núm. 8780/24**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a les pedreres de marès de Menorca..... 360
 - 3) **RGE núm. 14064/24**, presentada pel Grup Parlamentari MES per Mallorca, relativa a impuls de polítiques i infraestructures encaminades cap al residu zero. 364
-

EL SR. PRESIDENT:

Bon dia, senyores i senyors diputades. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria, si es produeixen substitucions.

EL SR. PITALUGA I IVORRA:

Sí, Àlex Pitaluga substitueix Marc Pons.

EL SR. PRESIDENT:

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui que consisteix en el debat de les Proposicions no de llei RGE núm. 7751/24, 8780/24 i 16064/24.

1) Proposició no de llei RGE núm. 7751/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a garantir una pesca sostenible i acabar amb el furtivisme i el comerç fraudulent.

Els inform que el Grup Parlamentari Socialista ha retirat, mitjançant l'escrit RGE núm. 17609/24, la Proposició no de llei RGE núm. 7751/24, relativa a garantir una pesca sostenible i acabar amb el furtivisme i el comerç fraudulent.

2) Proposició no de llei RGE núm. 8780/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a les pedreres de marès de Menorca.

Així passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 8780/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a les pedreres de marès a Menorca. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula el Sr. López Ravanals, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. LÓPEZ I RAVANALS:

Moltes gràcies, president. Bé, nosaltres presentam aquesta proposta cercant donar un valor a un element que no sols defineix l'arquitectura menorquina sinó també la seva identitat, cultura i història: la pedra de marès.

Per què hem presentat aquesta proposta? Bé, realment la Llei 10/2024, d'ordenació minera de les Illes Balears, va posar en una situació complicada la continuïtat i la nova obertura de possibles canteres de marès. A Menorca hi havia en el seu moment, fa 20 anys, 20 canteres de marès. En aquests moments queden, 9..., bé, 20 canteres. En aquests moments queden 9 canteres de les quals només 3 tenen extensió de marès.

S'ha produït una situació que realment és com a mínim curiosa, perquè amb aquest fet d'aquesta llei hem aconseguit, per una part, voler mantenir una sostenibilitat i una protecció del territori, però, per l'altra part, estam en una situació que a Menorca no hi ha prou producció de marès. Açò encareix perquè hem de dur el marès..., en aquests moments es du de Mallorca. Encareix el cost. Té una distorsió del temps de execució d'obres. I després, no té molt de sentit pel fet de la petjada de la contaminació.

Aquesta proposta ve donada i amb la finalitat no que es reverteixi tota la protecció, ni molt menys, sinó que una llei que va ser feta a Mallorca, pensant en Mallorca, tinguem un poc en compte la idiosincràsia, la situació i les circumstàncies de les illes menors. Perquè, clar, quan parlem igual de distàncies d'una cantera d'una banda tal qual, el que és la població, el territori, no parlem de les mateixes capacitats ni dels mateixos terrenys on tu pots donar una capacitat de distàncies o de circumstàncies que a Menorca no són possibles.

La indústria del marès i la indústria de (...)d'àrids, amb aquesta llei, a Menorca va quedar molt ferida i està molt ferida i està en unes circumstàncies que entre tots hem de donar una mà.

Existeix una necessitat urgent de revisar i actualitzar la norma, com he dit, i adaptar-la a les necessitats que realment es tinguin. I repetesc, aquesta proposta no cerca la desprotecció del territori, cerca posar sentit comú a les lleis, tenir en compte que hi ha altres territoris que tenen altres circumstàncies i poder fer factible que Menorca continuï extraient els marès que necessita per seguir reformant totes aquestes cases, totes aquestes obres i tota la restauració que s'està fent. No es demana una fàbrica de marès per començar a produir marès, marès i marès i poder exportar-lo a Mallorca. Per a res és la seva finalitat. Però entendreu que no és tampoc normal que aquesta llei ens ha duit que fan falta pedres per al port de Fornells, les hem de dur de Mallorca perquè a Menorca amb la llei tan restrictiva no podem extreure-les. Fa falta marès, no podem extreure'l i l'hem de dur de Mallorca. No té cap sentit.

Per açò, sabem que el marès no és un recurs qualsevol. És a dir, jo no puc imaginar-me i crec que ningú que conegui Menorca pot imaginar-se Menorca sense el marès, que no hi hagués hagut marès. És part de la nostra identitat com a societat, part de la nostra història i formar una part integrant i molt important de la nostra arquitectura. Per açò també parl de marès. És a dir, no he parlat de més àrids ni açò, sinó del marès. Perquè el marès forma part de nosaltres, és una part de la fisonomia de Menorca, de les cases i per restaurar-les, mantenir-les i arranjar-les se segueix necessitant.

La normativa vigent, com ja he dit, fa impossible la viabilitat d'aquestes canteres i al mateix temps fa que desapareixi un ofici, que és el mestre que talla la pedra de la cantera per tenir el marès. Que ja era molt difícil el relleu generacional en si, que ja tenint les canteres que ja estan -les que queden- un futur molt dubtós, doncs, més complicat...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. López, ha de concloure.

EL SR. LÓPEZ I RAVANALS:

... -sí, vaig- bé, per tant, ningú de nosaltres no es pot imaginar una desaparició de les pedreres de Menorca i que hagi de venir el marès per no contaminar a Menorca, ho fem a Mallorca i ho duim en vaixell "daçò", per açò demanam revisar aquesta llei.

Gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. López. El Grup Parlamentari MÉS per Mallorca ha presentat l'esmena RGE núm. 17607/24 i per a la seva defensa té la paraula el Sr. Rosa, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltes gràcies, Sr. President. I moltíssimes gràcies, Sr. López, per la seva proposició no de llei que, com ens té acostumats, té una vocació ben intencionada i crec que respon a unes necessitats concretes que té el sector de l'extracció de pedra de marès a Menorca, que segurament viuen també altres pedreres tradicionals arreu de les Illes Balears.

En primer lloc, vostè parla exclusivament de Menorca, però jo crec que val la pena fer un una mirada un poc més allunyada i agafar un poc de perspectiva perquè en realitat el problema que presenta o que vostè ha presentat en relació amb Menorca el trobam a totes les Illes Balears, el metabolisme econòmic de les Illes Balears és completament deficitari, és a dir, depenem en la pràctica totalitat de la nostra economia de la importació de materials de fora de les Illes Balears i, en particular, en el cas dels materials de construcció això afecta totes les illes, fins i tot també a Mallorca.

Crec que és important posar-ho de relleu perquè de vegades es fa... perdem aquesta perspectiva, òbviament la importació de materials suposa una exportació de les externalitats negatives i els impactes mediambientals i socials negatius que té la importació, l'extracció de materials. I aquí, davant d'aquesta situació crec que hem de prendre plena consciència, com a MÉS per Mallorca, consideram que l'única via per avançar en aquest sentit és fomentar sobretot la circularitat de l'aprofitament dels materials. En aquest sentit, crec que no se li escapa a ningú, no podem créixer fins a l'infinit en matèria de construcció i que, per tant, hem de reduir, en primer lloc, el nombre de construccions que hem de fer i, en segon lloc, que hem d'aprofitar millor aquells materials que ja tenim.

En aquest sentit, crec que la Llei d'ordenació minera no és suficientment ambiciosa en aquest sentit, que pot incorporar bones pràctiques que existeixen arreu del continent europeu i que permeten també donar sortida al sector, una sortida que passa per altres qüestions que no siguin exclusivament l'extracció de pedra, sinó també per aprofitar aquella pedra que ja s'utilitza en cases i que de vegades la demolició ens permet aprofitar aquells materials.

Dic això perquè de vegades pensam que la solució és única, és simplement, potencialment, modificar la norma per afavorir l'extracció o pensant en les casuístiques concretes, però, per això dic que crec que és important fer una mirada enrera i pensar cap on volem anar, o sigui, no només volem que aquestes empreses puguin subsistir en un futur, sinó també consideram que l'important és que el dia de demà puguem seguir tenint pedra, perquè un dia s'acabaran les pedreres de mares i, si seguim amb un model completament lineal en el qual extraïem material i el dia de demà acaba a un abocador, doncs tampoc no és especialment sostenible. Per tant, crec que és important posar-ho de manifest.

Vagi per dit, en tot cas, entenent la bona voluntat del Sr. López, jo neg la major en el sentit, el primer de tot, la llei s'aprova al Parlament que té la seu a Palma, però no es fa a Mallorca, s'aprova al Parlament de les Illes Balears, que té diputats de totes les Illes Balears. En el cas de la Llei d'ordenació minera, de fet, és una llei impulsada pel Partit Popular, que entenc que tenia en compte les susceptibilitats de totes les illes i, en cas que no, m'agradaria saber en concret, quines mesures concretes, perquè jo no sé exactament, és a dir, vostè ha expressat alguns aspectes, però la meua impressió és que les principals mancances que té el sector és el relleu generacional, i no tant les mesures de protecció que pugui haver-hi a la Llei d'ordenació minera, que, per altra banda, no crec que sigui la llei més proteccionista del medi ambient, ni prop fer-s 'hi.

D'altra banda, i a mi em xoca perquè precisament la passada legislatura, fa dues legislatures, l'Institut Balear de l'Habitatge va entendre que un dels mecanismes per impulsar precisament el sector de materials de construcció sostenible era la utilització del sector públic com a vector o catalitzador de productors de materials locals. I precisament una de les primeres coses que va fer la Sra. Vidal quan va arribar al Govern, va ser dir: bé, ens carregam això de fer ús de materials locals com de forma prescriptiu en els plecs de condicions de l'IBAVI. A mi em sembla dissonant, perquè, és clar, en preu difícilment podran competir les pedreres de Menorca, i de qualque manera s'ha d'estimular l'existència d'aquest sector.

Per tant, en aquest sentit, els convid com a mínim a fer una reflexió de la consistència de l'acció de govern.

I res, moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Rosa. Per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula la Sra. Carbonero, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Sí, moltes gràcies, president. Sr. López, jo li donaria l'enhorabona, primer de tot, perquè és una proposta molt interessant en diferents aspectes. Per una banda, el reconeixement de la importància que té per a la cultura i la història de Menorca la pedra de marès en si i tot l'ofici que hi va lligat, l'ofici de picapedrer, que, bé, jo som de Ciutadella i qui hagi conegut Demetrio Portella i tots els seus fills, bé, aquelles professions en què picaven a mà i treien 18 pedres i ell mateix t'explicava que si treies 18 pedres, 18 cantons, doncs ja podies dir que donaves de menjar a la teva família.

Bé, crec que com a reconeixement d'aquesta cultura local, crec que ja val la pena que tinguem aquest debat, Sr. López. Sí que és cert que la situació actual de les pedreres és difícil. Jo m'ho he mirat un poc, arran de la seva proposta, les diferents pedreres que hi ha, sí que n'hi ha d'actives, hi ha Loreto, S'Olivera, hi ha el (...), Son Sintes, però també és cert que moltes d'aquestes es dediquen a graveres, la pròpia extracció de bloc per a construcció, n'hi ha molt poques, a la banda de

Ciudadella n'hi ha una. Jo m'he informat també, només n'hi ha una.

I també, no només açò, crec que el Sr. Rosa ha comentat la dificultat del relleu generacional, però jo crec que també, a part de la pròpia llei, que vostè apunta la llei com a focus de les dificultats, crec que hi ha altres qüestions no, que són, per exemple, el tema del benefici econòmic. Crec que si realment no hi ha aquest foment de l'ús dels materials locals, difícilment una pedrera que només es dediqués a extracció de pedra marès, doncs tal vegada no hi ha un benefici econòmic i, per tant, entrem en una baixa rendibilitat del sector que pot ser fa que s'abandoni.

A nosaltres sí que ens preocupava perquè apuntava cap a la llei i ens preocupava des del punt de vista que vostè ha dit, ha dit concretament: no volem..., no parlem de desprotegir el territori ni res de tot açò; i després ha dit: no contaminar a Menorca de vegades contaminam perquè hem de dur de fora. Bé, ens preocupa que hi hagi aquesta intencionalitat de desprotegir, perquè, és clar, què proposa, noves pedreres, poder tenir noves pedreres a Menorca o reactivació de les pedreres que ja hi ha i que es troben en desús? Perquè n'hi ha algunes que es troben en desús, que no han arribat al total que estava permès extreure.

Per tant, per ventura podríem parlar d'aquest tema. Sí que és cert que la proposta que vostè fa al final és una modificació de la llei; una modificació de la llei al final no deixa de ser una modificació on s'obre un debat on hi som tots els partits representats, hi ha els menorquins, mallorquins, eivissencs i formenterers i, per tant, vostè pot tenir una idea i nosaltres en podem tenir una altra.

I jo també apuntaria, molt interessant el tema de la llei també podria tenir una visió de rehabilitació de totes les millores en rehabilitació i en ús dels de les... bé, el que va fer a l'IBAVI la darrera legislatura, que va tenir un premi on va sortir a la revista, és a dir, ús dels materials locals en una economia circular.

Per tant, nosaltres, en principi, veiem positiu que... tenim aquests dubtes, ja li dic, vull dir si a la segona intervenció li interessa matisar un poc açò, tenim dubtes que el Partit Popular doncs pugui entrar en aquest tema de desprotecció del territori, però creiem que la proposta que fa no deixi de ser una obertura de debat i diàleg al qual no ens hi podem oposar, perquè nosaltres sí que tindrem la nostra perspectiva concreta i creiem que sí que hem de donar aquest suport al sector, i també hem de parlar de rehabilitació.

I jo aquí vull posar..., bé, no vull deixar d'esmentar Lithica, per exemple, a Ciudadella, que és una fórmula també molt fora de llei, però que s'ha trobat a una pedrera on, a través de la cultura i la gestió des d'un altre punt de vista, es posa en valor tota aquesta tradició i la cultura de Menorca. Per tant, nosaltres, en principi, fem un vot favorable.

Moltes gràcies, Sr. López.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Carbonero. Per part del Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Castells, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Gràcies, president. I, bé, una mica també en la línia del que ara comentava la Sra. Carbonero, vaig llegir la proposició no de llei, em van entrar alguns dubtes, d'obrir un meló de modificar una llei doncs teu els seus riscos, fins i tot aquí, de vegades, en aquest parlament, aprovem decrets, lleis i després, quan els tramiten com a llei, no els coneix ni la seva mare, o el seu pare, en aquest cas, hauríem de dir. Llavors, és clar, vostè ho ha dit o ha volgut dissipar aquest dubte, ha dit: aquí no parlem en cap moment de protecció del territori. És clar, però això el text que aprovem no ho diu; jo no tinc cap dubte de quina és la seva intenció, però sí que tinc dubtes de si el que aprovem pot ser interpretat d'una manera o d'una altra.

Amb això ja li exprés un primer dubte de moure'm del sí a l'abstenció, perquè d'una banda entenc que el problema que vostè planteja està bé, és a dir, realment, hem de pensar en la sostenibilitat en termes globals i en els impactes que té globalment, si per evitar-nos determinat impacte, resulta que llavors tenim uns impactes que a nivell global encara són pitjors, doncs, evidentment, això seria molt miop, molt curt de vista. Per tant, a mi em sembla bé aquest plantejament que fa vostè, que ho mirem amb un focus ampli.

Però, és clar, llavors pensava que vostè l'explicació que faria era per dir exactament quins són els mecanismes, els dispositius d'aquesta llei que fan que, diguem que perjudiquin tant les explotacions mineres a Menorca, perquè vostè, bé, ho ha dit genèricament, sembla que dóna a entendre que la llei dificulta això, que la llei prioritza el medi ambient i, bé, també em queda el dubte: podria haver estudiat la llei -reconec que no ho he fet- de fins a quin punt, a veure quins són els articles de la llei que s'haurien de canviar.

També estic d'acord amb una cosa que ha dit el Sr. Rosa, jo sempre crec que el que bàsicament, probablement el factor que més dificulta la continuïtat d'aquesta activitat és el relleu generacional.

Després també aquest, diguem, increment de la demanda de marès, també no se'ns escapa que en molts casos també pot tenir a veure amb restauracions que es fan de llocs, etc., que, com si diguéssim, tal vegada, si els posem en una balança, potser no tenen l'interès general que té la conservació del medi ambient, perquè en aquests moments a Menorca doncs hi ha molta gent que s'ha comprat cases, que s'ha comprats llocs, els vol restaurar i, bé, doncs vegem, sincerament, em preocupa poc, el que passa que, evidentment, no podem posar tothom dins el mateix sac.

Llavors, bé, aquesta confrontació que vostè ha donat per feta entre medi ambient i extracció minera, en la que sembla que la llei es decanta pel medi ambient, crec que no tinc clar que això sigui així i, per tant, encara em genera més dubtes a

l'hora d'obrir aquest meló, és el dubte aquest de dir, bé, què aprovam, què impulsam que faci el Govern?

Tota aquesta problemàtica la millora l'esmena que ha presentat el Sr. Rosa, crec que és una esmena que, d'alguna manera, acota i diu, bé, està bé, tota aquesta modificació que es faci amb una perspectiva de circularitat, del que podríem dir, doncs, d'aquesta visió global que normalment els ambientòlegs la tenen, els hauríem de fer més cas els ambientòlegs, moltes vegades ens pensam que no tot és defensar amb aquesta visió miop el valor mediambiental que tens al davant, de vegades has de mirar en sentit més ampli i dir: escolta, es clar, és que si al final resulta que per no fer aquest dany mediambiental, fas un impacte en el medi molt pitjor, els ambientòlegs aquestes coses les fan. I si aquesta llei que es va fer a l'any 2014 que, si no m'equivoc, governaven vostès, sí, no m'equivoc, governaven vostès, home, vull pensar que això es va... que aquesta llei comptava amb els informes adequats i també amb aquesta visió mediambiental àmplia de realment tenir en compte tots aquests impactes positius.

Per tant, a mi m'agradaria, a la seva segona intervenció si pot detallar una mica quins són aquests mecanismes de la llei que caldria canviar perquè, realment, actualment impedeixen la competitivitat d'aquestes pedreres. I sens dubte, totalment d'acord que ha estat un comentari molt adequat, el Sr. Rosa, doncs hagués estat bé, llàstima que no se'ns va acudir haver afegit d'estimular l'IBAVI d'utilitzar els materials tradicionals, el material de marès, perquè, és clar, vostès han fet una croada contra això, vostè no hi era, però a la legislatura passada, les crítiques que van caure als consellers d'Habitatge perquè l'IBAVI feia servir aquests materials van ser fortes. Llavors, aquesta visió global l'hem de tenir a tots els efectes.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Castells. ¿Podemos continuar? Bueno, pues en ese caso, tiene la palabra el Sr. López, para indicar si acepta las enmiendas.

EL SR. LÓPEZ I RAVANALS:

Muchas gracias, presidente. Bé, la proposta aquesta, realment, ha sortit per uns problemes que tenen els productors, com els constructors, precisament amb els habitatges de l'IBAVI, hi ha hagut un gran problema amb el geriàtric d'Es Migjorn, que es varen haver d'aturar les obres perquè no hi havia marès, Mallorca no produïa prou per dur-lo, i sí que els constructors, que era el que la Sra. Carbonero deia, que ells venen molt poc marès perquè fan molt poca producció i té una molt poca rendibilitat i perden tot el relleu generacional, i deien: si aquí nosaltres poguéssim extreure més marès podríem donar servei a l'IBAVI. Açò ha passat a Santa Anna, al geriàtric, i al geriàtric d'Es Migjorn. I açò, juntament amb els constructors.

Què em van expressar a mi els constructors i per açò... vull dir que és una PNL que ha sortit de la demanda d'açò.

En el tema de pedreres, en el passat va haver-hi una desregularització prou important i es van obrir pedreres que no avui en dia no es troben en explotació, però per no tenir en el seu moment el permís i no tenir tots els preceptes mediambientals, es van decidir tancar, fent molt difícil l'obertura ara: una és distància front a zones on hi hagués gent que hi viu, potser 10 quilòmetres a Mallorca és una distància suficient, a Menorca, 10 quilòmetres si te'n adones diu: *difícil lo tenemos*.

Un altre tema que s'ha de controlar i que és molt important i que jo crec que en aquesta llei, si hi hagués realment un canvi legislatiu, s'ha de contemplar, perquè no podria ser d'una altra manera, és: d'acord. vostè explota, però quan s'acaba l'explotació s'ha de refer tot el terreny i deixar-lo d'una manera com la inicial, amb una visió molt semblant al que seria, que açò també duria a la repoblació.

Jo ho dic, aquesta proposta no és una qüestió econòmica o legislativa, és un compromís amb la nostra terra, amb Menorca, és un compromís amb seguir construint amb el nostre material. *Cuidado*, sense especular, com jo he dit abans, no fer una fàbrica de marès, de dir, vinga, doncs ara ens dedicam... No, és a dir, donam sortida a les necessitats reals de la població de Menorca, és a dir, en cap moment la meua proposta no va en la direcció de dir: bé, *pues ahora en Menorca seremos punteros* de producció de marès a Balears, perquè no té cap sentit.

I ho vull deixar clar perquè, a més, m'ho vaig apuntar aquí, nosaltres defensarem, i quan dic, nosaltres, la proposta d'aquesta llei és amb un model sostenible, autosuficient i respectuós amb els nostres oficis i tradicions, i açò ho vull deixar... I, per descomptat, el punt que ha presentat el Sr. Rosa, totalment d'acord, és a dir, és que no volem tenir material per construir gratacels, volem tenir material per poder seguir amb la fisonomia i tal com és Menorca, l'illa, i volem que aquesta llei negociada, parlada amb produccions, amb construccions, amb polítics en medi ambient i tothom sapiguem quines solucions particulars, per la idiosincràsia de l'illa, podria tenir Menorca per tenir unes pedreres, *cuidado*, que garantissin el consum intern de marès com el tenim avui en dia. I aquesta és la idea, no té més, no..., no ho sé, és que per a nosaltres..., i jo quan ho dic... quan vaig presentar aquesta PNL és, avui per avui, com jo ho veig és: preservar les pedreres de marès és preservar Menorca, la història, l'arquitectura, i tot el que som nosaltres, i aquesta és la finalitat, vull dir, no esperar a cap moment de dir, idò ara pedreres per tot o grans pedreres; no, no, s'ha d'estudiar, hi ha pedreres que es troben en funcionament en què no s'ha acabat la veta, n'hi ha una que es troba a punt d'acabar-se.

I, *cuidado*, així com es fa amb tot el de l'energia renovable, vostè pot explotar açò, però quan ho deixi ho ha de deixar en el seu estat inicial, i tenir unes garanties perquè així sigui i, perquè, alerta, que els explotadors de pedreres entenguin molt clar que tenen una concessió d'explotació d'un bé que és de tots i que quan deixi d'explotar-la l'ha de deixar tal com l'ha trobada.

I aquesta és la idea, sense més dilació ni tenint en compte res més que no s'hagi dit, d'acord? Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gracias, Sr. López. ¿Entiendo que acepta la enmienda de MÉS per Menorca? ¿Podemos votar conjuntamente todos los puntos, incluida la enmienda de MÉS per Menorca?

(Remor de veus)

Pues pasamos a votación.

(Remor de veus)

De MÉS per Mallorca, bueno, como hablábamos de *marès*, es que...

Votamos.

(Remor de veus)

13 votos a favor.

En consecuencia, queda aprobada por unanimidad la Proposición no de ley RGE núm. 8780/24, relativa a las canteras de marés de Menorca.

3) Proposició no de llei RGE núm. 14064/24, presentada pel Grup Parlamentari MES per Mallorca, relativa a impuls de polítiques i infraestructures encaminades cap al residu zero.

Para acabar, pasamos al debate de la Proposición no de ley RGE núm. 14064/24, presentada por el Grupo Parlamentario MÉS per Mallorca, relativa al impulso de las políticas y infraestructuras encaminadas al residuo cero. Para su defensa, por parte del Grupo Parlamentario MÉS, tiene la palabra el Sr. Rosa, por un tiempo máximo de cinco minutos.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltes gràcies, Sr. President. Supòs que, i arran també del debat que hem tengut abans, tots els grups compartim la necessitat d'avançar necessàriament cap a una economia circular, una economia en la qual fem durar més temps els materials, els productes duren més temps, els puguem reparar i es trobin a l'economia per un major temps d'aprofitament, reduint així les necessitats d'extracció del material verge i, per tant, reduint també els impactes mediambientals. Això es coneix com a economia circular i tendria, entre altres avantatges, poder tenir una major capacitat d'autoabastiment dels materials i saber que reduiríem les seves necessitats.

Per avançar-hi necessàriament hem de fer que, una vegada arriben al final de la seva vida útil, els productes no es converteixin en residu, sinó que es converteixin en materials i, per fer-ho, és necessària la seva separació en origen. Quan mesclam els residus, difícilment després en podem treure materials valuosos i precisament per això a l'any 2008 es va aprovar la directiva marc de residus, que ja incorporava l'obligació de cara a l'any 2015 de separar les fraccions seques de residus. Parlàvem en aquell moment de paper i cartró, de plàstics i envasos, de vidre i de metalls.

A l'any 2018 es va actualitzar la directiva marc de residus i s'hi varen incorporar altres fraccions, com la fracció orgànica, els tèxtils, els olis i, en el cas de Balears, la Llei balear de residus incorporava altres elements, com puguin ser els residus d'aparells electrònics i elèctrics, els RAEE, així com una sèrie d'objectius per avançar cap a aquesta economia circular en matèria de prevenció de residus, de reutilització i de reciclatge dels materials.

Tenim una sèrie d'objectius a l'any 2020 que ja no s'han assolit, a l'any 2025, que és demà passat, a l'any 2030 i a l'any 2035. Per arribar a aquests objectius, com bé dic, és necessària la separació dels residus en origen i aquesta feina, d'acord amb la normativa bàsica estatal, la Llei de bases de règim local, és competència dels ajuntaments, d'acord també amb la normativa de residus és competència dels ajuntaments la separació o, vull dir, la recollida de residus.

En aquest sentit, nosaltres, com a MÉS per Mallorca, defensam precisament aquesta separació en origen de residus i, per tant, consideram indispensable la posada en marxa urgent de la recollida de la fracció orgànica... perquè suposa el 50% de la bossa de residus. Sense recollir el 50% de la bossa de residus difícilment assolirem alts índexs de reciclatge.

Per tant, s'ha d'implantar d'una vegada per totes una recollida efectiva de la fracció orgànica a tots i cadascun dels municipis, per fer-ho hem d'acompanyar els municipis.

En aquest sentit, quan dic "recollida selectiva" crec que val la pena remarcar que quan la Comissió Europea o quan la normativa europea obliga a fer la recollida selectiva és una obligació de resultats, no n'hi ha prou a posar contenidors al carrer, s'ha d'aconseguir que els residus estiguin separats, és a dir, de res no serveix tenir contenidors si després la gent no els empra. Per tant, en aquest sentit hem d'aprendre d'aquelles bones pràctiques que ja existeixen, que les tenim en el nostre context insular i tenim...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

... -un segon, senyora lle..., és que m'estàs desconcentrant tota la...- , tenim bones pràctiques arreu del nostre arxipèlag, vull dir, molt bons exemples com Esporles, Puigpunyent o Bunyola que tenen índexs de recollida selectiva del 80%, però també hi ha altres indrets del... del continent, l'illa de Sardenya, amb unes característiques poblacionals i econòmiques molt paregudes a les de Balears, té uns índexs de recollida selectiva que superen llargament el 65%. Per tant, hem d'aprendre dels bons exemples i això suposa posar en marxa mesures de prevenció, mesures de recollida selectiva i mesures d'acompanyament dels ajuntaments.

És per això que sorgeix aquesta iniciativa que, com bé dic, és ben intencionada i que el que pretén és, precisament, posar fil a l'agulla sobre què és el que podem fer per facilitar aquest camí cap a l'economia circular, que és acompanyar els ajuntaments en la recollida selectiva, en la millora de les seves tarifes i en la implantació de deixalleries que siguin vectors de la reutilització.

Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gracias, Sr. Rosa. Creo que esta presidencia siempre es muy..., por decirlo de alguna manera, siempre es muy generosa en el empleo del tiempo. Lamento que haya tenido usted esta interrupción, pero es que ha habido un pequeño problema de tipo administrativo, que hemos tenido que solventar, lamento que haya perdido el hilo, pero ya digo, si hubiera tenido usted que proseguir creo que ustedes son siempre conscientes de que nunca estoy pendiente de ver cuando se pone el número en rojo para quitarles la palabra.

Dicho esto, tiene la palabra el Sr. Mesquida, por tres enmiendas que ha presentado a esta proposición para su defensa.

EL SR. MESQUIDA I PALLICER:

Gràcies, Sr. President, bon dia, senyores diputades i senyors diputats. Bé, vull agrair en primer lloc al Grup Parlamentari MÉS per Mallorca la presentació d'aquesta iniciativa. Creiem que és molt encertada perquè afecta una problemàtica realment en vigor i més quan parlam d'un entorn tan fràgil com és el de la nostra comunitat.

El marc legal que delimita la Llei 8/2019, de residus i sòls contaminats a les Illes Balears, ja contempla com a objectius d'aquesta llei l'ordenació del règim de prevenció en la producció i la gestió dels residus a l'àmbit territorial de les Illes, respectant el marc de la legislació bàsica estatal i la legislació comunitària. Fins i tot a l'article 2 de la mateixa llei es justifica l'aprovació d'aquesta norma amb la necessitat d'assolir una major qualitat del medi ambient i una major protecció de la salut humana, a la vegada que es garanteix un ús prudent i racional dels recursos naturals i es promou una economia més circular. Pensam que açò és molt important.

A tal efecte, s'estableixen per a les Illes Balears uns objectius concrets, dins aquest mateix article 2, en matèria de prevenció, reutilització, preparació per a la reutilització i reciclatge que són d'obligat compliment per les distintes institucions autonòmica, insular i local.

Actualment, allargar la vida dels productes, fomentar la circularitat i, en definitiva, la sostenibilitat de l'economia són alguns dels principals eixos d'actuació de la Conselleria d'Empresa, Ocupació i Energia que té plantejats durant la present legislatura, i ho farà a través de diferents projectes; en aquest sentit, en matèria d'eliminació i reducció de residus, són diverses les actuacions que es duran a terme mitjançant les direccions generals de la conselleria, per exemple, en el cas de la Direcció General d'Indústria, a través del nou pla director d'indústria, s'incentivaran i promouran els projectes industrials estratègics, però especialment aquells que facin una aposta clara per la sostenibilitat i l'economia circular.

Així, amb la intenció de fomentar l'economia circular i millorar la competitivitat de les empreses d'aquest territori, aquest govern, també des de la Direcció General d'Indústria, inclourà per primera vegada a les convocatòries subvencions per a equips i maquinàries de segona mà. Per tant, la millora de la gestió dels residus, l'aprofitament o reciclatge -m'he referit

ara al cas de les empreses- dels materials que componen els diferents productes que consumim és un compromís clar de l'actual govern per afavorir la sostenibilitat.

Per aquest motiu, el mateix govern dona i continuarà donant suport tècnic als ajuntaments a través de la FELIB i la Comissió de Residus. Així mateix, i en la mateixa línia de proveir suport a les entitats locals en aquesta matèria, el Govern té previst convocar, dins el 2025, una línia d'ajuts amb fons Next Generation per a la separació de residus orgànics i deixalleries.

Per aquest motiu, el nostre grup farà un vot favorable als punts 1 i 2 de la resolució. En canvi, consideram que no és necessària la creació de l'ens de residus per donar suport tècnic a les entitats locals, perquè aquesta labor ja la du a terme la direcció general. Tenint en compte, a més, que tant les competències com la majoria dels mitjans no corresponen al Govern. Per aquest motiu, farem un vot contrari al punt 3.

Quant al punt 4, el Govern té previst distribuir el cànon de forma proporcional entre els consells, perquè siguin aquests els que despleguin les mesures i les polítiques enfocades a la prevenció, a la protecció i a la gestió de recursos i foment de la recollida selectiva atès que són ells els competents en la matèria. Per tant, amb aquest punt tampoc no hi estariem d'acord i el votariem en contra.

Finalment, vull dir que les esmenes que hem presentat als punts 5, 6 i 7 bàsicament pretenen puntualitzar en el següent sentit: al punt número 5, volem deixar palesa la necessitat d'adaptar l'actuació de suport i assessorament del Govern als plans directors dels consells insulars, que són els que regulen les infraestructures bàsiques per al tractament de la matèria orgànica.

Als punts 6 i 7 volem deixar clara la voluntat del Govern, dins les seves possibilitats, de supervisar i acompanyar els ajuntaments en el compliment de les seves obligacions en matèria de recollida selectiva, atès que el Govern no disposa de les competències ni té els mitjans humans i econòmics per poder-ho fer. El mateix passa amb el punt número 7, fet pel qual hem presentat la corresponent esmena i esperam que pugui ser aprovada pel grup proponent.

En principi, seria tot.

Gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Gracias, Sr. Mesquida. Para que quede constancia, las enmiendas que hemos tratado son las RGE núm. [17601](#), [17602](#) y [17603/24](#).

Y ahora, en el turno de fijación de posiciones, tiene la palabra, por parte del Grupo Parlamentario Socialista, la Sra. Carbonero, por un tiempo máximo de cinco minutos.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Moltes gràcies, president. Sr. Rosa, gràcies també per presentar aquesta iniciativa. Parlar de residus també és no només important sinó necessari i..., perquè faré un símil i crec que hi ve prou a compte, parlar de residus és com parlar d'aigua, és d'aquelles gestions que involucra totes les administracions i açò ho complica molt més encara; és a dir, si la gestió d'una qüestió en concret ja és difícil per a un ajuntament o per a un consell o per a un govern -en aquest cas balear- quan els objectius s'han d'assolir amb les polítiques de totes les institucions possibles, perquè hi són totes, des dels ajuntaments, els consells i el Govern, encara es fa més difícil.

Per tant, creiem que aquesta iniciativa és molt adequada perquè ve a concretar el que ens va dir el director general, quan va venir en compareixença, -que crec que va ser vostè, Sr. Rosa, que la va demanar- que va dir: bé, nosaltres, el Govern, som competents en residus perillosos, però som conscients també que hem de ser un poc la tractora i el motor de la gestió dels residus a tots els nivells. Per tant, nosaltres no ens eximim ni miram cap a una altra banda pel que fa a la gestió del residus a les Illes Balears, volem assolir uns certs objectius i, per tant, volem ser els qui empenyem tota la resta d'administracions.

Per tant, per açò m'ha estranyat també un poc el vot del Partit Popular i, bé, i més aquests vots estranys que de vegades..., bé, que dius: votam en contra perquè ja ho fem. Bé, idè si ja ho fem, doncs votem-hi a favor, també, no ho sé, són aquelles qüestions que de vegades discutim, però ja que en el tema de residus els objectius estan totalment marcats, crec que com a comunitat que té moltes qüestions en contra en temes de residus: una és que som territoris insulars discontinus, és a dir, trasllat de residus, abocaments en territoris limitats i vulnerables, per tant, som més vulnerables que ningú, i segon, que tenim una economia basada en el turisme que açò ens fa créixer en residus d'una manera brutal, que a veure com gestionam açò.

A més a més, no és que vulgui posar el focus sobre ningú, però l'activitat turística és de les activitats que incrementa molt la població, és a dir, el consum de tot, però també comporta conjuntament unes pràctiques de residus dolentes, entre cometes, te'n vas a la platja i te'n dus els teus tàpers que t'han venut al súper ja preparat amb el dinar, vull dir que realment consumim molt, però molt de producte que es converteix en un residu.

Per tant, nosaltres farem un vot favorable a aquesta proposta. Creiem que és important que hi hagi aquesta acció del Govern de les Illes Balears, i més si vas -vull dir, nosaltres varem fer una pregunta per escrit i jo ahir m'ho mirava- les dades que ens varen donar i mires les principals dades de gestió de residus municipals a les Illes Balears del 2023 i és molt preocupant, molt. És a dir, totalment d'acord que és necessari que aprovem conjuntament aquest tipus d'iniciatives, que la prevenció és bàsica, vull dir, ja li hem donat una volta de rosca al tema dels residus, la prevenció, és a dir, no consumir residus és imprescindible, però el tema d'economia circular, reutilització i reciclatge és importantíssim.

I tampoc no vull deixar de tancar la meua intervenció sense dir la responsabilitat on pertoca, i aquí entraré en el tema d'ecodisseny, però quan parlem de cànon, d'incineració i també de transport, doncs hi ha els qui dissenyen i construeixen els embalatges i segons com els dissenyen a cada producte, doncs tenen una responsabilitat o una altra, i açò també està totalment determinat per llei, per directiva i també són temes en els quals hem de començar i el Govern s'hi ha de començar a posar seriosament.

Res més, moltes gràcies, Sr. Rosa, per la proposta i farem un vot favorable a tots els punts.

EL SR. PRESIDENT:

Gracias, Sra. Carbonero. Per part del Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Castells per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Moltes gràcies, Sr. President. Des de MÉS per Menorca totalment d'acord amb la forma d'afrontar la problemàtica i amb les propostes concretes. Si haguéssim de dir algun emperò és que tal vegada a la proposta no es té prou en compte el paper dels consells insulars, crec jo. Ho dic perquè no sé si és que a Menorca funciona diferent que a Mallorca, però a Menorca té un paper molt actiu, es troben consorciats molts dels aspectes i, per tant, bé..., és a dir, és un emperò que per a mi no impugna, diguem, la importància del plantejament que es fa, és a dir, diguem-li ajuntament, diguem-li consorci de diversos ajuntaments i que, al final, depèn del consell insular.

Crec que aquesta atenció a tota aquesta cadena de gestió dels residus per mirar de minimitzar al màxim, doncs, em sembla que és un objectiu que ha de merèixer l'atenció sistemàtica de les institucions per mirar d'assolir-ho i és un tema que, a més a més, presenta moltes resistències, i ara ho hem vist a Menorca amb tot el tema de la recollida porta a porta, doncs hi ha hagut col·lectius que, bé, fan molta demagògia amb aquest tema i, per tant, no podem donar cap batalla per guanyada, perquè fins i tot encara aquesta, evidentment, està molt enfora de ser guanyada. Però vull dir que, fins i tot, de vegades fallem en què no hi ha ni tan sols la conscienciació social mínima per part dels ciutadans per fer front a això.

Jo crec que aquest emperò que jo pos... la primera esmena que ha presentat el Partit Popular una mica va en aquesta línia, la que ha presentat al punt 5, supòs que el Sr. Rosa l'acceptarà, no ho sé, ja ens ho dirà, jo crec que, bé, presta més atenció al paper que tenen els consells insulars.

I després, respecte de les altres dues esmenes, Sr. Mesquida, jo no sé si hi ha algun error, perquè el punt 6, punt 7, potser ho ha comentat..., ah, bé, ja ens ho dirà... o, bé, ja no ens ho podrà dir, però, vaja, en qualsevol cas supòs que el Sr. Rosa si les vol acceptar ja farà les correccions que siguin necessàries.

Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sr. Castells. Corresponde ahora la suspensión por un tiempo de diez minutos si... Entonces podemos continuar. Por contradicciones y para saber si acepta las enmiendas presentadas, tiene la palabra el Sr. Rosa, por un tiempo máximo de cinco minutos.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltes gràcies, Sr. President. Gràcies a tots els grups que han expressat el suport, sigui de forma completa o de forma parcial a la iniciativa que, com bé dic, té la vocació simplement d'identificar quins són els punts que necessitam millorar per avançar cap a aquesta economia circular, cap al residu zero i, a més a més, de posar fil a l'agulla de com fer-ho, vull dir, no només hem d'identificar les mancances, sinó que hem de cercar les solucions.

Jo en tot cas, i malgrat el suport parcial del Sr. Mesquida, hi ha un element que lament i és que vostès plantegen que estan d'acord amb avançar cap a una economia circular, es defineixen com a liberals i, per tant, entenc que *a priori* estan d'acord amb un sistema basat en incentius econòmics; el principal incentiu econòmic que crea la Llei de residus de Balears és un cànon sobre l'abocament i la incineració que planteja que sigui més car fer aquelles pràctiques perjudicials per al medi ambient que aquelles pràctiques virtuoses i amb una vocació que, precisament el mateix incentiu econòmic ens condueixi cap a la virtuositat; que, a més a més, ens diu la llei que aquest cànon ha de tenir una destinació finalista i s'ha d'invertir en la prevenció i en la millora de la recollida selectiva; que qui fa la prevenció i la recollida selectiva són els ajuntaments que són, a més a més, els que paguen el cànon i que, per tant, té tot el sentit del món que siguin els que puguin fer ús d'aquests doblers, però vostès estan en contra que rebin aquests fons. I ens diuen: no, que el rebin els consells insulars.

A mi, *a priori*, bé, són entitats locals, podríem dir: bé, els consells insulars distribuiran aquests fons, perfecte. El que passa és que aquest primer any, del seu primer any de pressuposts han executat un zero per cent del cànon, un zero per cent, un zero -un zero-, no, ni un euro. I jo entenc que el Sr. Costa té vocació de poder garantir que l'any que ve o d'aquí a dos anys si qualque dia... si tenen un pressupost, hi hagi doblers, però la vocació del Sr. Costa que tots els doblers vagin a caixa comuna és contrària a la llei, i aquest és el problema. I vostès, realment... és que el sùmmum, vull dir... perquè és una dissonància entre el que diuen i el que fan completa.

Per tant, jo això és el que no entenc, perquè vostès no diuen: no, hem de prestar suport, però, bé, en la mesura de les possibilitats, perquè la direcció general no té tècnics suficients com per prestar el suport que necessiten els ajuntaments. La Llei de residus preveu la creació d'un ens de residus, precisament per prestar suport als ajuntaments, que una part del fons de l'ens vendria d'aquest cànon, que precisament permet mancomunat esforços i que hi hagi tècnics, a nivell autonòmic, que prestin servei als ajuntaments.

Vostès em diuen: no, no volem que es creï aquest ens, ara, ens queixam que no tenim recursos a nivell autonòmic. Idò, bé,

pensem..., és que jo, sincerament, hi ha una dissonància cognitiva completa, és el que no acab d'entendre, sincerament.

En tot cas, vagi per dit que celebr que, com a mínim, en determinats punts ens posem d'acord.

Sí que voldria incidir en el punt que ha comentat el Sr. Castells i a mi m'agradaria si el Sr. Mesquida després ens ho pot aclarir, que l'esmena al punt 7, la 17603/24, entenc que és un error, perquè parla de "recollida selectiva" a un punt on en lloc de "recollida selectiva" parla de la tarifa, vull dir, entenc que el que fa és repetir el que deia l'esmena anterior, però..., vull dir, entenc que és un error de transcripció, però, si és el cas l'acceptariem, vull dir, amb la correcció oportuna; si no és el cas, òbviament no l'acceptariem.

Sí que acceptariem les altres dues esmenes, de ben segur, perquè consideram que, òbviament, van en la mateixa línia de prestar l'assessorament i el suport tant als ajuntaments com als consells insulars, i, afegint un matís, és el que comentava el Sr. Castells, efectivament, a diferència del que succeeix a Menorca, a Mallorca el Consell de Mallorca fa uns anys que ja no presta el servei de recollida selectiva i, per tant, no presta serveis als ajuntaments més que en el tractament dels residus.

Per tant, en aquest sentit, òbviament, com a MÉS per Mallorca, vàrem fer una proposició no de llei pensant en la realitat que tenim a Mallorca i crec que, efectivament, l'esmena del Sr. Mesquida millora el redactat en aquesta aspecte.

Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Rosa. A veure si ens podem aclarir. ¿Cuáles son exactamente las enmiendas...?

(Remor de veus)

Entonces, si mal no lo he entendido, se aceptarían todas las enmiendas con una transaccional que sería cambiar el término "recogida selectiva" por "tarifas incentivadoras" en la enmienda número 7, y se aceptarían todas las demás. Vale, en cuyo caso...

(Remor de veus)

... entonces..., en principio entiendo que todos los grupos aceptarían la transaccional y nosotros pediríamos la votación por separado de los puntos 3 y 4, y el resto se podría votar conjuntamente... Yo... nos...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

... nos, como el Santo Padre..., nos...

(Rialles del Sr. President)

Entonces, pasaríamos a votar los puntos 1, 2, 5, 6 y 7, con las enmiendas incorporadas. Votamos. Este trasto me tiene manía... uno no ha votado... bueno...

(Remor de veus)

... en todo... ¿Quieren ustedes que repitamos la votación o...?

(Remor de veus)

Vamos... vamos... vamos a repetir, vamos a repetir la votación. Votamos.

(Remor de veus)

Unanimidad.

Y ahora pasaríamos a votar los puntos 3 y 4. Votamos.

6 votos a favor, 7 en contra.

En consecuencia, queda aprobada la Proposición no de ley RGE núm. 14064/24.

Y sin más asuntos que tratar, se levanta la sesión.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
